

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2016/384

BETREFT: Organisatie van een afhaalpunt voor samenaankoop van groenten

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangstdatum: 17 november 2016

1.2. Vraagsteller:

[X], AG Stedelijk Onderwijs [A].

1.3 CZB

Het secretariaat ontvangt de vraag bij e-mail van 17 november 2016. Met een e-mail van 1 december bezorgt de vraagsteller het secretariaat een toelichting bij de vraag.

Bij e-mail van 7 december 2016 wordt de vraagsteller uitgenodigd voor de zitting van 20 december 2016.

2. INHOUD van de VRAAG

Het oudercomité van een basisschool wil de samenaankoop van groenten via lokale boeren organiseren, met een afhaalpunt in de school. Die samenaankoop staat ook open voor mensen uit de buurt.

Dit initiatief is een logisch gevolg van een actieve schoolwerking in deze school, die er daadwerkelijk en met veel moeite in slaagt ouders te betrekken bij het pedagogisch project – een tendens die in het kader van brede-schoolwerking en actieve-burgervorming door de inrichtende machten in Vlaanderen wordt aangeprezen als een na te streven onderwijsaanpak. Het schoolbestuur is de vraag van de ouders zeer genegen omdat de school dankzij dit initiatief haar rol als draaischijf van het buurtleven vervult, en de grenzen van de leerpraktijk verlegt tot buiten de schoolmuren naar de gezinnen. Dit initiatief is ook een bewijs van de impact van de moeite die de school doet om kinderen (en via de kinderen de ouders) bewust te maken van het belang van gezondheid. Bovendien vormt het een laagdrempelige consolidering van een inzet op gezonde voeding in de thuissituatie, wat zeker ook positieve effecten kan hebben op de attitudevorming van de kinderen.

Omdat de organisatie van het afhaalpunt gebeurt door het oudercomité en niet door de school zelf, valt dit volgens de vraagsteller niet onder het verbod om commerciële activiteiten uit te oefenen. Er is ook geen sprake van concurrentievervalsing omdat het gebruik van het lokaal, zal worden behandeld zoals andere terbeschikkingstellingen van lokalen. Dit gebeurt op basis van een gebruikers- en retributiereglement. Ook andere aanbieders van goederen en diensten, kunnen immers op basis van dit reglement (school)lokalen gebruiken zolang zij naar vorm en inhoud passen in schoolinfrastructuur.

Bijkomend bezorgt de vraagsteller met betrekking tot het project nog de volgende informatie:

- Het is de bedoeling dat het initiatief over een langere periode loopt en dus niet beperkt blijft tot een éénmalige samenaankoop/ -levering.
- Uitgangspunt is dat de vereniging van ouders instaat voor de organisatie van het afhaalpunt, voor de coördinatie ervan en voor alle communicatie naar de deelnemers. De ouders zullen over dit initiatief worden geïnformeerd zoals zij worden geïnformeerd over andere lokale initiatieven.
- Indien dit toegelaten is, zou de school zelf graag als volgt meewerken aan dit initiatief:
 - o Het lokaal gratis ter beschikking stellen
 - o Actief promoten van het initiatief bij ouders en leerlingen (uiteraard zonder druk om deel te nemen)
 - o De naam van de school opnemen in alle communicatie naar ouders, leerlingen en de buurt.

Vooraleer verdere stappen te zetten wil het schoolbestuur weten of het project strookt met de regels inzake zorgvuldig bestuur.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 20 december 2016 om 13 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Hilde Timmermans, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- [X], AG Stedelijk Onderwijs [A];

- [Y], AG Stedelijk Onderwijs [A].

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

** Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° ...;

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, van artikelen 95bis tot en met 95sexies van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II en van artikelen 120 tot en met 125 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;

3°

...

Art. V.26. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

** Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.*

Art. 51. § 1. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar het mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

§2 ...

§3. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

§4. Een schoolbestuur dat reclameboodschappen toelaat, dient een aantal principes na te komen. Het schoolbestuur waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien de reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Advies

4.3.1. Handelsactiviteiten. Algemeen.

De onderwijsregelgeving stelt dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover deze geen daden van koophandel zijn en verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht.

Een daad van koophandel is, in de betekenis die de decreetgever daaraan heeft gegeven, in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school kan dus geen daad verrichten louter en alleen ter verrijking van haar bestuur of ter verrijking van natuurlijke personen die al dan niet als personeelslid bij het onderwijs zijn betrokken. Een school kan echter wel activiteiten ontwikkelen die een beperkt vermogensvoordeel (een marginaal winst oogmerk) nastreven ter

bekostiging van haar werking.

Verder moeten de handelsverrichtingen verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school. Dit betekent dat de verrichtingen moeten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten niet rechtstreeks bijdragen tot de realisatie van de onderwijsopdracht, dan moeten ze een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn. De opbrengst moet aan onderwijs besteed worden en er mag geen aankoopverplichting gelden.

4.3.2. Toepassing.

Voorwerp van de vraag betreft een samenaankoop van groenten bij lokale boeren op initiatief van het oudercomité van de school. De aankoop van de groenten, in de vorm van vaste pakketten, gebeurt via een online platform. Voor het afhalen van de bestelde pakketten zou het oudercomité op vaste tijdstippen, buiten de schooluren, gebruik maken van een lokaal van de school.

De Commissie wijst erop dat het elke school in beginsel vrij staat te beslissen over het gebruik van de schoolinfrastructuur door derden buiten de schooluren, op voorwaarde dat dit gebruik in overeenstemming blijft met de opdracht en de verantwoordelijkheid van een school. De Commissie heeft in dit verband ook oog voor het groeiend fenomeen van het 'multifunctioneel schoolgebruik' met daarbij het idee van de school als 'kloppend hart van de buurt'.

De Commissie stelt vast dat het lokaal van de school niet zal worden gebruikt voor de effectieve verkoop van producten. Evenmin zal de verpakking van de groenten plaatsvinden binnen het schooldomein. Louter voor de afhaling van de bestellingen in het kader van de samenaankoop zou het lokaal, buiten de schooluren, ter beschikking worden gesteld van het oudercomité. Daarbij wordt uitgegaan van een terbeschikkingstelling van het lokaal onder de voorwaarden bepaald in een gebruikers- en retributiereglement. Het zijn dezelfde voorwaarden die ook gelden voor andere organisaties of personen die gebruik wensen te maken van de schoolinfrastructuur. Met deze gegevens voor ogen, en binnen de perken van de hierna volgende overwegingen omtrent de betrokkenheid van de school bij het initiatief, kan voor de Commissie in beginsel niet worden besloten tot een ontoelaatbare medewerking in hoofde van de school aan een handelsactiviteit en wordt het voorgelegde initiatief geacht niet in strijd te zijn met de onderwijsregelgeving.

De school dient nadrukkelijk te waken over een correcte en heldere communicatie met betrekking tot het initiatief: te allen tijde moet het voor de buitenwereld duidelijk zijn dat het een initiatief betreft van de oudervereniging, die de volledige organisatie van de verkoop en het afhaalpunt op zich neemt.

Het is niet aanvaardbaar dat de school onder welke vorm dan ook promotie zou voeren voor de samenaankoop. Zo is het niet te verzoenen met de pedagogische opdracht van de school om de leerlingen bij het initiatief te betrekken en hen in te schakelen bij de klantenwerving (zie CZB/V/KBO/2012/312; CZB/V/KBO/2008/193). Ook acht de Commissie het niet toegelaten op de schoolwebsite aankoopboodschappen te plaatsen (zie CZB/V/KSO/2005/100; CZB/V/KBO/2009/251). Evenmin zou het in dit verband gepast zijn binnen domein van de school een permanente aanduiding van het afhaalpunt te voorzien; enkel het tijdelijk aanbrengen van een merkteken of bewegwijzering van of naar het afhaalpunt kan toegestaan worden.

4.3.3. De Commissie komt tot volgend advies.

De Commissie acht het ter beschikking stellen van een lokaal aan het oudercomité, buiten de schooluren, voor de afhaling van groentepakketten in het kader van een samenaankoop, toelaatbaar.

Het moet te allen tijde duidelijk zijn dat de samenaankoop geen initiatief van de school betreft. De school kan zich op geen enkele wijze lenen tot het promoten van de actie.

Brussel, 20 december 2016

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter